

עזרי וזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת משפטים - תשפ"ה - גיליון 137

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הִתְרַהַר וְהָיָה שֵׁם וְאֶתְנָה לְךָ אֶת לְחֹת הָאָבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר פָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם: (כ"ד י"ב)
וכתב התורה תמימה, ואתנה לך וגו' - א"ר שמעון בן לקיש, מאי דכתיב ואתנה לך את לחות האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם, לחות - אלו עשרת הדברות, תורה - זו מקרא, והמצוה - זו משנה, אשר כתבתי - אלו נביאים וכתובים, להורתם - זה גמרא, מלמד שכולם נתנו למשה בסיני [ברכות ה' א'].

והנה המילים בפסוק: וְהָיָה שֵׁם וְאֶתְנָה לְךָ אֶת לְחֹת הָאָבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר פָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם, עולה בגימטריא 4563.
וכן המילים בפסוק: מִכָּאן - לְחֹת אֵלֶּה דְבָרוֹת - תורה מקרא - מצוה משנה - כתבתי נביאים - להורתם בגמרא, עולה בגימטריא 4563.

* וְאֶל אֲצִילֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יְדוֹ וַיַּחְזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ: (כ"ד י"א)

ומבאר הרמב"ן, וטעם וישתו. שעשו שמחה ויום טוב, כי כן חובה לשמוח בקבלת התורה וכו', ואמר רבי אלעזר מכאן שעושין משתה לגמרה של תורה (שהש"ר א ט).

ונראה לרמזו כן במילים הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ, זהו ראשי תיבות.

מכאן - הֵיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְשִׂמְחִים לְגוֹמְרָהּ שֶׁל תּוֹרָה כַּחֲתָן וְכֵלָה - ואל אצילי ישראל לא הרים יי' ידו.

* וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וַיהוֹשֻׁעַ מִשְׁרָתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל הַר הָאֱלֹהִים: (כ"ד י"ג)

וביאר רש"י, ויקם משה ויהושע משרתו. לא ידעתי מה טיבו של יהושע כאן, ואומר אני שהיה התלמיד מלווה לרב עד מקום הגבלת תחומי ההר, שאינו רשאי לילך משם והלאה, ומשם יועל משה לבדו אל הר האלהים וכו'.

ונראה לרמזו כן במילים מֹשֶׁה וַיהוֹשֻׁעַ מִשְׁרָתוֹ, זהו ראשי תיבות.

ותלמיד רבו ונאמנו היה יהושע - מלווה עד תחומו של ההר - שהעליה שם מוגבלת ואסורה.

* מְדַבֵּר שֶׁקָר תִּרְחַק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל תִּהְרַג פִּי לֹא אֲצַדִּיק רָשָׁע: (כ"ג ז')

וביאר רש"י כי לא אצדיק רשע. אין עליך להחזירו, כי אני לא אצדיקנו בדינו אם יצא מידך זכאי, יש לי שלוחים הרבה להמיתו במיתה שנתחייב בה.

ונראה לרמזו כן במילים פִּי לֹא אֲצַדִּיק רָשָׁע, זהו ראשי תיבות.

כִּי אִם דִּיּוֹן יוֹצֵא רָשָׁע צַדִּיק - אֶשְׁלַח עֲלָיו שְׁלוּחִים קְנָאֵי יי' לְהַמִּיתוֹ.

* אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר שֶׁבָּעֵת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת פֶּאֶשֶׁר צִוִּיתָךְ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב פִּי בּוֹ יִצְאָתָּ מִמִּצְרָיִם וְלֹא יֵרְאוּ פְּנֵי רִיקָם: (כ"ג ט')

ומביא התורה תמימה, למועד חודש האביב - מכאן היה ר' יהודה בן בתירא אומר, מעברין את השנים כדי שלא תהא חוגג אלא בחודש האביב [מכילתא].

ונראה לרמזו כן במילים לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב פִּי בּוֹ, זהו ראשי תיבות.
דמעברין שנים עד דיבוא אביב - בט"ו בניסן יהיה והוא חג המצות - כי בו יצאתם מעבדות ומשעבוד לחרות.

* פִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעַת יִצְאֵה לְחֶפְשִׁי חֲנָם: (כ"א ב')

ומביא התורה תמימה, שש שנים יעבד - תניא, מניין לבורח שחייב להשלים ת"ל שש שנים יעבוד, יכול אפילו חלה ת"ל ובשביעית יצא [קדושין י"ז א'].

ונראה לרמזו כן במילים עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד, זהו ראשי תיבות.

עבד עברי - רק בהוראת בית דין יהיה נמכר שש שנים - דאם ברח ישלים עד יהיו מלאת שש.

* וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרַיִם לֹא תִזְכְּרוּ לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיהָ: (כ"ג י"ג)

ומביא התורה תמימה, לא ישמע על פיך - אבוא דשמואל אומר, אסור לאדם שיעשה שותפות עם העובד כוכבים, שמא יתחייב לו שבועה ונשבע בעבודת כוכבים שלו והתורה אמרה לא ישמע על פיך [סנהדרין סג].

ונראה לרמזו כן במילים לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיהָ, זהו ראשי תיבות.

לא יעשה מלאכת שותפות עם עובד כוכבים - אולי יתחייב פיו לשבועה.

סיפור שבועי

“אם יהיו חטאיכם פשלים פשלים ילבינו”

מסופר על רבי אברהם סאלים זיע"א ששנה אחת ירד שלג חזק בירושלים, ובא הגביר הצדיק רבי נסים נחום זצ"ל שהיה מתומכי התורה בארץ ישראל, שביקש לארגן לעשות תיקון גלגול השלג בתענית ע"פ הקבלה ביחד עם מנין ת"ח. והכניסו בחדר שבחצר ביהכ"ס צופיוף בשכונת הבוכרים בירושלים, שלג בגובה חצי מטר, ושם נכנסו ועשו תיקון גלגול השלג ל"ג פעמים כשיטת הרש"ש זיע"א, וביקש רבי אברהם סאלים זצ"ל מבחור שעמד לידו לספור בעדו וכשיגיע לל"ג פעמים יפסיקו, והבחור עמד ומנה, ולקראת הסוף התבלבל במספר, וכששאלו אם ספר נכון השיב כמסתפק, מיד חזר ועשה עוד הפעם הסדר, וקרהו כמשפטו הראשון, וחזר ושילש כדי שיהא בתורת ודאי שעשה התיקון כתיקונו. דאגתה של הרבנית אשת חכם סלמן מוצפי זי"ע לבעלה הגדול היתה מופלאה, בכל פעם בה ירד שלג בירושלים היו חכם סלמן ותלמידיו עורכים גלגולי שלג, אולם רבי סלמן מעולם לא סיפר על כך לרבנית, כאשר אף את המגבת הוא מסתיר מתחת לשוליו מעילו, הוא ביקש שלא להטריד את מנוחתה בדאגה לשלומה. אך הנה היה זה באחרית ימיו, כאשר ירד שלג בירושלים, במהלך השבוע, פנתה הרבנית אל בעלה הגדול בעיצומה של סעודת ליל שבת, אחר שהשלג כבר נמס ואמרה לו ברוך ה' השבוע ירד שלג בירושלים ואתה שמרת על בריאותך ולא התגלגלת עליו. אולם חכם סלמן השיב ואמר לרבנית בחיוך, האם באמת עלה על דעתך שאני אוותר על מתנה יקרה כל כך שקיבלנו משמים? אם משמים אוהבים אותנו ומורידים לנו שלג, הרי זה משום שאנו ראוים לתיקון נפלא זה, ובכן כלום יכול אני לוותר על ההזדמנות? ואמנם לא ידעה הרבנית כי מדי ערב לאחר תפילת ערבית פנה בעלה הגדול אל ביתה של בתו הרבנית פנירי ע"ה ובחצרה התגלגל בשלג, כאשר אל ביתו הוא מגיע לאחר התיקון בקדושה ובטהרה.

הרה"ק בעל 'אמרי חיים' זי"ע מוויזניץ היה מספר על הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע שבצעירותו היה נחבא אל הכלים והתפרנס מהיותו מלמד אצל בעל בית אחד, שהיה מתגורר במרומי החר שבתחתיתו היה נהר גדול.

בכל לילה היה הרה"ק מסאסוב יוצא מהבית שבמרומי החר המכוסה בשלג בימות החורף והכפור, והיה מגלגל את עצמו במורד החר אל הנהר שהיה קפוא לגמרי, כך היה עושה מספר פעמים לסגף את עצמו בכפור הנורא.

בעל הבית היה מבחין כי המלמד הצנוע נעלם מבינתם בכל יום בשעות הלילה, אך היות וידע בו שאיש קדוש הוא לא רצה לשואלו. פעם הבחינו שני ערלים שהרה"ק מסאסוב מתגלגל במורד החר באישון לילה, והיות שההר היה מכוסה בשלג, סברו שמדובר בבעל חי המשחק להנאתו, אמרו גוי אחד לחברו הבה נצוד את החיה הלבנה ונראה איזו מין חיה היא זו?

ומדיבור למעשה הם לקחו איתם שק והמתינו בתחתית החר לגלגולו של הרה"ק מסאסוב וכשהגיע רבי משה לייב קרוב אליהם, הם פתחו את השק ולכדוהו בתוכו. החל הרה"ק מסאסוב לדפוק בידיו וברגליו מתוך השק, אך הם קשרו את השק לקחו שני מקלות גדולים והיכו בו בחזקה עד שהשתק מגודל הכאבים.

הגויים היו עייפים ונכנסו אל בעל הבית היהודי ואמרו לו מושקה ראה נא איזו חיה מוזרה צדנו היום, חיה לבנה כזו עוד לא ראינו. בעל הבית הרהר רגע נכנס לחדרו של הרה"ק מסאסוב וכשראה שאינו נמצא עלה החשד בלבו שמא נמצא המלמד הצדיק בתוך השק ואכן כשפתח את השק נדהם לראות את הרה"ק מסאסוב חבול ומוכה עד זוב דם.

לאחר שהשיבו את רוחו וחבשו את מכותיו, התבטא הרה"ק מסאסוב בהנאה גלויה לבעל הבית ואמר לו, ידעתי שזה יהיה טוב, כוונתו היתה לסיגוף גלגול השלג, אבל שזה יהיה טוב עד כדי כך... זאת לא ידעתי.

מסופר על אברך אחד שהגיע אל הרבי, ר' ישראל מרוז'ין זי"ע וזה היה יום חורפי, והרבי עמד על יד החלון והאברך אמר לרבי שהוא הולך כל השנה עם בגדי לבן, כמו שהיו הולכים האדמו"רים הגדולים וכמו ששלמה המלך אמר, "בכל עת יהיו בגדי לבנים" וכן כל השנה אני שותה רק מים, וממש מתנזר מהעולם הזה, ואני גם עושה גלגולי שלג כדי לייסר את הגוף שלי, ובנוסף תקעתי כמה מסמרים בנעלים שלי, וכל פעם שאני דורך על הנעל שלי אני סובל מאוד, וכל זה כדי לכפר על העבירות של הדור, וכל יום יש אדם שנותן לי מלקות, מה שכל האנשים נוהגים רק בערב יום כפור. ולכן הוא מבקש שהרבי יתן לו 'סמיכה' להיות אדמו"ר.

תוך כדי שהם עומדים שם על יד החלון פתאום הם רואים איך שבחוץ רץ סוס לבן בשלג, והוא נגש שם לשוקת מים ושתה לרויה, ואח"כ הוא היה כל כך שמח שהוא התחיל להתגלגל על השלג, ומיד הרבי קרא לאברך הנ"ל ואמר לו בוא תראה יש כאן אדמו"ר לבוש בגדי לבן שעושה גלגולי שלג, ושותה רק מים, ויש לו מסמרים ברגלים (פרסות) והוא מקבל הרבה יותר מלקות ממך, אבל הרי הוא רק 'סוס' וכך הסביר הרבי לאברך ההוא, שעם כל החלומות שלו הוא בסה"כ סוס.

היה רגיל בפיו של האדמו"ר מבאבוב זצ"ל משמו של אביו 'הקדושת ציון' זי"ע שהתבטא, פעמים שנכנסים אלי בחורים ושופכים לפניי מרירות לבם, לשאול ממני ולהורות להם הדרך לתקן עוונותיהם ופשעם, ואם הייתי נותן להם סדר תשובה של גלגול שלג או שריפת הידיים ושאר סיגופים היו מוכנים לקבל הדבר על עצמם, אבל הקשה מן הכול היה לפעול אצלם, שיקבלו על עצמם לישב וללמוד דף גמרא בהתמדה, וזה הוא אות וסימן שזה הכלי מלחמה הכי יעיל נגד היצר הרע.

סיפר המגיד רבי ראובן קרליניטשיין זצ"ל: "לפני כמה שנים נסעתי עם יהודי, נהג רכב באמצע הדרך החל לדבר דיבורים עד כי ממש השתוממתי, הוא סיפר כי הוא וחבורתו עורכים גלגולי שלג ותעניות בצוותא שלש ימים רצופים, החבורה עושה את מעשיה על פי הכוונה של רב שכבר אינו בחיים, אבל היכן יש לך שלג היום בארץ ישראל? בחרמון יש שלג, אנו נוסעים לחרמון כדי לסבול ולהתייסר בגלגולי שלג, ומה אתם עושים שם? אנו שוכבים על השלג אלו ייסורים גדולים.

אח"כ הסביר לי שהמעשים שלהם אינם פשוטים בכלל, כי כתוב בספרים כי אם עושים תעניות שלשה ימים רצופים עם גלגולי שלג זה כנגד כמה מאות תעניות. הבטתי עליו וממש תפסה אותי חלישות הדעת, אלו מושגים אני שומע? אנו ממש ימים הלוא לנסוע ואני מתעניין מה מלאכתך? אני רופא שיניים, אבל לא אתם רופא העוקר שן או טיפול שורש וכדו' אני מטפל דווקא במקרים מסובכים, וכאן העיניים שלו החלו לזוהר כמו השמש, אתה יודע אמר בהתרגשות שלא הכרתי בתחילת הנסיעה, רופאי שיניים עושים הרבה כסף, המון כסף, כל כולו הבהיק משמחה כסף... כסף... וסיפר כי בשבוע שעבר טיפל באשה מבני ברק וצייץ לי את השם שאב ידוע לי כי הם לא עשירים בכלל, שני לילות טיפלי בה כמה שעות ו 12.000 ש"ח בשני לילות בלבד, ובתחילת השבוע היה עוד מישהו 7.000 ש"ח הבנת כבוד הרב?

חשבתי לעצמי מה הולך כאן רבש"ע!! תעניות וגלגולי שלג אך תאוות ממון במלוא תוקפה!?, מדוע לקחת כל כך הרבה כסף? מדוע הינך עושה לאחרים גלגולי שלג!!!? ההוא מסכן שאין לו פרנסה והרווח שלך פי מאה ממה שאתה מוציא זמן וכסף לכך, מדוע לקחת כל כך הרבה כסף?

אבל מה שייך בכלל לשאול מדוע לקח סכום כסף עתק, הלא זה כסף... וכי כל כך פשוט להרוויח כסף? הבה נזכור ונשנן את דברי הגר"א הנוקבים באיגרתו לאמו: 'ועד יום מותו צריך האדם להתייסר ולא על ידי תעניות וסיגופים אלא ברסן פיו ותאוותיו, וזהו התשובה וזה כל פרי העולם הבא וזה יותר מכל תעניות וסיגופים שבעולם ובוה יכופר לו כל עוון וניצול משאל תחתית'. [דברי חיים]

לע"נ - ניסים חיים בן חנה
נורית בת מרים ע"ה

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה חנינה וב"ב * שרה בת אילה * יוסף מאיר בן גאולה ויקי
* נעמה בת שושנה * רפאל בן שרה * יוסף חיים אליהו בן דבורה * משה בן שרה וב"ב